केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः

मुक्तस्वाध्यायपीठम्

शैक्षिकविकासकेन्द्रम्, राजीवगान्धीपरिसरः, शृङ्गेरी

आचार्यः / ACHARYA (M.A.)
दर्शनम्

प्रथमवर्षम्

कक्ष्या	सत्रार्धम्	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	शिक्षाङ्काः (credits)
आचार्यप्रथमवर्षम्	प्रथमम्	DSCC 16	• न्यायसिद्धान्तमुक्तावली (आदितः प्रत्यक्षखण्डान्तः) ➢ मङ्गलवादः ➢ ईश्वरानुमानम् ➢ पदार्थनिरूपणम् ➢ तमसोऽतिरिक्तद्रव्यत्वखण्डनम् ➢ प्रत्यक्षनिरूपणम्	4
		DSCC 17	सांख्यसूत्राणि (सांख्यप्रवचनभाष्यसहितम्) ➢ दुःखनिवृत्युपायानां विचारः ➢ बन्धहेतुनिरूपणं तन्निवृत्युपायाश्च ➢ साङ्ख्योक्तपदार्थविमर्शः प्रमाणपर्यालोचनञ्च ➢ साङ्ख्यशास्त्रोक्ताः प्रमुखसिद्धान्ताः	4
		DSCC 18	योगदर्शनम् (व्यासभष्यसहित-समाधिसाधनपादौ) ➢ चित्तवृत्तयः पञ्चक्लेशाः च ➢ अभ्यासः वैराग्यं च ➢ ईश्वरस्वरूपम् ➢ फलसहिताः समाधिभेदाः ➢ क्लेशनाशस्योपायाः ➢ दृगदृश्यस्वरूपविवेकः ➢ अविद्यायुक्तप्रकृतपुरुषस्वरूपम् ➢ अष्टाङ्गयोगानुष्ठानम् ➢ यमनियमाः	4
		DSCC 19	जैनबौद्धदर्शने (विज्ञप्तिमात्रतासिद्धिः) ➢ दुःखानुभवः ➢ संज्ञा ➢ चेतना ➢ वेदना	4

			➢ धर्माः	
		AECC 6 AEEC 4	विविधशास्त्रप्रमेयपरिचयः (विविधानां भारतीयशास्त्राणां परिचयः)	4
		ECA 1	पाठ्येतर-गतिविधयः, नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते लघुच्चित्रनिर्माणम्), स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज) , संस्कृतकार्यक्रमाणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः ।	2
	प्रथमसत्रार्धस्य शिक्षाङ्कयोगः			22
	द्वितीयम्	DSCC 20	• न्यायसिद्धान्तमुक्तावली (अनुमानोपमानशब्दखण्डाः) ➢ अनुमितिनिरूपणम ➢ अनुमितिकारणविचारः ➢ पूर्वपक्षव्याप्तिनिरूपणम् ➢ सिद्धान्तव्याप्तिनिरूपणम् ➢ हेत्वाभास सामान्यनिरूपणम् ➢ हेत्वाभासविशेषनिरूपणम् ➢ उपमाननिरूपणम् ➢ शाब्दबोधनिरूपणम् ➢ शक्तिनिरूपणम् ➢ शक्तिप्रहोपापनिरूपणम् ➢ लक्षणानिरूपणम् ➢ आसक्तिनिरूपणम् ➢ योग्यतानिरूपणम् ➢ आकाङ्क्षानिरूपणम् ➢ तात्पर्यनिरूपणम्	4
		DSCC 21	योगदर्शनम् (व्यासभाष्यसहित-विभूतिकैवल्यपादौ) ➢ ध्यानधारणासमाधयः ➢ भुवनताराब्युहादिज्ञानम् ➢ चित्तैकाग्रतापरिणामः ➢ सम्प्रज्ञातासम्प्रज्ञातसमाधिः ➢ सिद्धिहेतवः ➢ ध्यानसंस्काराः ➢ कर्मफलप्राप्तिप्रकाराः ➢ योगसिद्धान्तः ➢ धर्ममेघसमाधिः कैवल्यावस्थानिरूपणञ्च	4
		DSCC 22	उपनिषद्भाष्यम् (माण्डूक्योपनिषत्+माण्डूक्यकारिकायाम् आगमप्रकरणम्) ➢ आत्मनः चतुष्पात्त्वम्।	4

			➢ अक्षरोपासनम्। ➢ उपासनाफलभेदः। ➢ कारिकायां स्वारस्यम्।	
		DSCC 23	सर्वदर्शनसङ्गहस्य चिताः स्वारस्यपूर्णाः विचाराः। (न्यायवैशेषिकसाङ्ख्ययोगदर्शनानां) ➢ परमाण्वारम्भवादः ➢ असत्कार्यवादः ➢ ख्यातिवादः ➢ प्रकृतिविचारः ➢ योगात् समाधिसिद्धिः	4
		AEEC 5	१. विविधशास्त्रप्रमाणविचारः २. शब्दशक्तिविचारः, शब्दार्थविचारः ३. शास्त्रपारिभाषिकपदपरिचयः ४. पद्य/गद्यरचनाकौशलम्	6
		INTERNSHIP 4	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके / सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
			द्वितीयसत्रार्धस्य शिक्षाङ्कयोगः	28
			आचार्यप्रथमवर्षस्य सत्रार्धयोः सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः	50
आचार्यप्रथमवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः			स्नातकोत्तरदक्षता - (PG Diplomaa)	

द्वितीयवर्षम्

कक्ष्या	सत्रार्धम्	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	शिक्षाङ्काः (credits)
आचार्यद्वितीयवर्षम्	तृतीयम्	DSCC 24	ब्रह्मसूत्रम्-शाङ्करभाष्यम् (चतुस्सूत्र्यन्तः भागः) ➢ जिज्ञासाधिकरणम्। ➢ जन्माधिकरणम्। ➢ शास्त्रयोनित्वाधिकरणम्। ➢ समन्वयाधिकरणम्	4
		DSCC 25	शाबरभाष्यम्, तर्कपादः ➢ धर्मविचारः, धर्मे प्रत्यक्षप्रमाण्यगम्यत्वञ्च ➢ धर्मऽनुमानादिप्रमाण्यगम्यत्त्वं विविधवादखण्डनं ➢ शब्दनित्यत्वाधिकरणम् ➢ वेदस्य पौरुषेयत्वमिति पूर्वपक्षः ➢ वेदापौरुषेयत्वाधिकरणम्	4
		DSCC 26	रामानुजदर्शनम्, काश्मीरशैवदर्शनं च। ➢ रामानुजदर्शनम् (आदितः अज्ञानस्यभावरूपत्त्वखण्डनं यावत्। ➢ तत्त्वमसीति प्रकरणादरभ्य तत्तु समन्वयात् इति यावत्। ➢ पराप्रवेशिका संवित्प्रकरणादारभ्य उपायकथनं यावत। ➢ षट्-त्रिंशतत्त्वसन्दोहः-काश्मीरशैवदर्शनतत्त्वानुशीलनम्	4
		DSCC 27	सर्वदर्शनसङ्ग्रहस्य चिताः स्वारस्यपूर्णाः विचाराः(पूर्वोत्तरमीमांसयोः)। ➢ कर्मशास्त्रे मतभेदाः। ➢ ख्यातिवादः। ➢ वेदान्तदर्शनस्य विविधाः धाराः।(मतभेदाः, वादसरणिः)	4
	AECC6	~~AECC6~~	पाण्डुलिपिविज्ञानम्	4
		ECA 2	पाठ्येतर-गतिविधयः , नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते	2

			लघुचलच्चित्रनिर्माणम्) , स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज) , संस्कृतकार्यक्रमाणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः	
	तृतीयसत्रार्धस्य शिक्षाङ्कयोगः			22
	चतुर्थम्	DSCC 28	दर्शनेषु मोक्षविचारः। ➢ सर्वेषां दार्शनिकानां मतालोचनपूर्वकम्	4
		DSCC 29	शास्त्रविमर्शः-निबन्धश्च।	4
		DSCC 30	अनुसन्धानपद्धतिः	4
		Dissertation	दर्शनशास्त्रसम्बद्धः अभीष्टविषयकः लघुशोधप्रबन्धः	6
		ECA 3	पाठ्येतर-गतिविधयः , नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते लघुचलच्चित्रनिर्माणम्) , स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज) , संस्कृतकार्यक्रमाणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः	2
चतुर्थसत्रार्धस्य शिक्षाङ्कयोगः				20
आचार्यद्वितीयवर्षस्य सत्रार्धयोः सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः				42
आचार्यद्वितीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः		आचार्यः (स्नातकोत्तरोपाधिः)		

अध्यापकानां नामानि | हस्ताक्षरम्

1) Ananthakrishna.

2) RAHUL RAJASHEKHARA BHAT

3) MANABENDRA MANDAL

4) Sidharth Shankar Panda